



**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-614/11 U

Název právnické osoby vykonávající činnost:	Základní škola a Mateřská škola Cítoliby, příspěvková organizace
Sídlo:	Náměstí M. Tyrše 56, 439 02 Cítoliby
IČ:	61357502
Identifikátor:	600 082 750
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Janou Vurbsovou ředitelkou školy
Zřizovatel:	Městys Cítoliby, Zeměšská 219, 439 02 Cítoliby
Místo inspekční činnosti:	Základní škola Cítoliby
Termín inspekční činnosti:	6. – 10. červen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

- Inspekční činnost bude zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79 -01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, mateřské školy, školní jídelny a školní výdejny. Disponuje kapacitou 120 míst pro žáky základní školy, 48 v mateřské škole, 60 ve školní družině, 100 ve školní jídelně a 50 ve školní výdejně. V době konání inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 25 žáků z toho 1 žákyně v oboru vzdělávání 79-01-B/001 Pomocná škola. Počty žáků se ve sledovaném období stále snižují. Zřizovatelem školy je Městys Cítoliby.

V letošním školním roce škola vyučuje v 1. - 4. ročníku dle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Tvořivá škola (dále „ŠVP ZV“), v 5. ročníku se vyučuje dle dobíhajícího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Žáci s lehkým mentálním postižením jsou vyučováni v 1. – 4. ročníku dle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s přílohou pro žáky s lehkým mentálním postižením (dále „ŠVP ZV-LMP“) a v 5. ročníku dle dobíhajícího Vzdělávacího programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22. Žákyně se středním mentálním postižením je vzdělávána dle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Obsahy ŠVP jsou zaměřeny na specifické požadavky žáků.

Škola byla v roce 2008 spojena s mateřskou školou v jeden subjekt. Od poslední inspekční činnosti se podařilo zkvalitnit materiálně-technické zázemí. Budova je v dobrém technickém stavu. Ve vnitřním interiéru došlo k opravě podlah a výměny podlahových krytin. Došlo k modernizaci počítačové učebny s připojením na internet, škola dokoupila moderní didaktické pomůcky a pronajala kompenzační pomůcku „schodolez“ pro imobilního žáka. Úroveň školy je zvyšována za finanční podpory zřizovatele.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání škola informuje zákonné zástupce o vzdělávací nabídce, přijímá děti z okolních obcí, které informuje o datu zápisu do 1. ročníku. Škola má zpracované vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, děti se zdravotním postižením či znevýhodněním přijímá.

Škola věnuje pozornost individuálním potřebám žáků. Ve třídách je vysoké procento žáků s nízkým sociálním kreditem. Žáci jsou rozdělováni do méně početných skupin, tak aby jim mohla být věnována péče dle náležitého vzdělávacího programu. Třída zřizovaná pro žáky s mentálním postižením nerealizuje činnost jako celek. Ve výkaznictví tak dochází k nesouladu, neboť speciální třída tak fyzicky neexistuje. Škola mimo žáků s upraveným vzdělávacím programem integruje i žáky s vývojovými poruchami učení. Všichni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zároveň sledováni pedagogicko-psychologickými poradnami (dále „PPP“) nebo speciálními poradenskými centry (dále „SPC“). Škola ve spolupráci s nimi některým vypracovává individuální vzdělávací plán (dále „IVP“), které pravidelně 2x ročně vyhodnocuje. Škola se řídí doporučeními poradenských zařízení a snaží se žáky s handicapem zapojovat do všech akcí pořádaných školou. Během výchovně-vzdělávacího procesu vyučující na tyto žáky kladou požadavky odpovídající jejich schopnostem. Škola dobře mapuje schopnosti všech žáků a přizpůsobuje vzdělávací akce možnostem rodin. Během školního roku pořádá různé kulturní akce, do kterých se snaží zapojovat zákonné zástupce i občany Cítolib a okolí.

Monitoruje žáky s riziky neprospěchu, včas doporučuje zákonným zástupcům odborná vyšetření v PPP. Nabízí žákům doučování a další individuální péči, ne vždy se však snaha pedagogů shledává s ochotou zákonných zástupců spolupracovat.

Výchovná poradkyně se podílí na tvorbě a vyhodnocování IVP. Zákonným zástupcům poskytuje poradenství v oblasti změn vzdělávacího programu apod. Prevenci rizikového chování řeší především ředitelka školy. Žáci zde mají velký počet zameškaných hodin a stále častěji se objevují i hodiny neomluvené (2. pol. 2008/2009 -117, 2. pol. 2009/2010 -100, 1. pol. 2010/2011 - 966). Škola v tomto směru vstupuje v jednání s odborem sociální péče o děti a neustále vyvíjí snahy domlouvat rodičům, aby své děti posílali do školy a omlouvali absenci a dohlíželi na pravidelnou školní přípravu. S jinými projevy rizikového chování se škola nesetkává. Běžné kázeňské prohřešky řeší v rámci školního řádu důtkami nebo domluvami. Charakter školy umožňuje individuální výchovné působení na každého žáka a tím preventivně minimalizovat porušování stanovených pravidel.

ŠVP, podle kterých žáci v letošním školním roce pracují, byly ČŠI komparovány s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání s přílohou pro žáky s lehkým mentálním postižením. Škola reagovala na připomínky a v označených částech dopracovala obsahové nepřesnosti. Během inspekční činnosti koordinátorka zapracovala do ŠVP některé oblasti autoevaluace a změny dopracovala v pravidlech hodnocení žáků. Škola má zpracován i program pro žáky s lehkým mentálním postižením. ŠVP vycházejí z místních podmínek a respektují charakteristiku zdejšího žactva, jsou vzájemně propojeny společným plněním průřezových témat prostřednictvím projektových akcí. Obsah ŠVP vhodně doplňují zájmové kroužky, které jsou všestranně zaměřeny. Doplnkem ŠVP jsou zpracované kontrolní testy, které se každoročně vyhodnocují a porovnávají. Žákyně se středně těžkým mentálním postižením pracuje podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, který je zpracován do tematického plánu na daný školní rok. ŠVP v letošním školním roce plní žáci, kterým jsou určeny. Ve školních letech 2008/2009 a 2009/2010 pracovali žáci 6. ročníku podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, který pro daný ročník již nebyl platný, sociálně znevýhodnění žáci pracovali podle neplatného programu Modifikace vzdělávacího programu Základní škola pro specifické potřeby romských dětí č.j. 13 365/2001-22. Žáci 6. ročníku byli zařazeni mezi žáky 1. stupně, což se neslučuje s vyhláškou o základním vzdělávání. ŠVP vhodně doplňují činnosti ŠD a zájmových útvarů.

Ve sledovaných hodinách učitelky využívaly didaktické pomůcky a výuka byla provázána činnostním učením. Diferencovaly rozdělené úkoly především ve vztahu k věkovým rozdílům žáků a rozdílu vzdělávacích programů. Vysokou úroveň má rozvoj *čtenářské gramotnosti*. Škola je zapojena do projektu „Celé Česko čte dětem“ a práce s textem prolíná většinu vyučovacích hodin. Vzhledem k podmínkám školy je rozvíjena *přírodovědná gramotnost*, žáci se mimo jiné podílejí na zkrášlování zeleně okolí školy. Třídí odpad a účastní se projektových dní zaměřených na ochranu přírody. Ve 4. ročníku je zařazen předmět Informatika, žáci při ní využili odbornou učebnu, kam byly pořízeny nové LCD monitory. Zápisy v třídních knihách však neobsahují vytyčené učivo vedoucí k závaznému výstupu ŠVP. Hodiny mají charakter doplňování učiva napříč předměty, sledovaná hodina postrádala prvky dovedností práce s počítačem – zpracování získaných informací, zpětnou vazbu. Vyučovací jednotka byla pouze samostatnou prací žáků bez přímé pomoci vyučujícího. Pro posílení *matematické gramotnosti* jsou žáci vedeni k důslednému dodržování logických postupů, podpoře abstraktní představivosti a vytváření algoritmů. Výuka probíhá ve smíšených skupinách jak věkových, tak odlišných mentálními schopnostmi žáků. Celým vyučovacím procesem prolínají metody vedoucí k ohleduplnosti,

týmové spolupráce a vzájemné pomoci. *Sociální gramotnost* je dále posilována zařazováním společných projektových dní k plnění např. průřezových témat. V hodině cizího jazyka byla pozornost zaměřena na schopnost konverzace a zautomatizování nejpoužívanějších dialogových frází. Komunikačním dovednostem se učitelky věnují ve zvýšené míře, zvláště u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je rozvíjena slovní zásoba a schopnost vyjadřovat vlastní myšlenky. Žákyně se středně těžkým mentálním postižením je zapojována do všech akcí pořádaných školou. Její činnost se opírá o pomoc asistentky pedagoga, ke které našla důvěru v komunikaci. Vzdělávací oblast vhodně doplňuje činnost školní družiny, kam dívka pravidelně dochází. Prioritou v práci s ní je rozvoj pracovních návyků, komunikačních dovedností a orientace v reálném životě dětského kolektivu.

V hodinách byli žáci neustále motivováni dílčím hodnocením a na konci hodiny došlo k celkovému zhodnocení a vyzdvižení jednotlivých úspěchů. Objevily se i prvky sebehodnocení, které jsou v prvopočátcích.

Výsledky vzdělávání ve vztahu k ŠVP jsou na požadované úrovni. Rezervy byly zaznamenány ve 4. ročníku ve výuce předmětu Informatika.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Výuka probíhá v souladu s uvedenými učebními dokumenty. V současné době ve škole pracují 5 pedagogických pracovníků (z toho 1 ředitelka, 1 vychovatelka) a 2 asistentky pedagoga. Tři učitelky jsou kvalifikované, z nich jedna splňuje odbornost speciálního pedagoga. Čtvrtá učitelka studuje. Obě asistentky pedagoga a vychovatelka ŠD jsou kvalifikované. Ředitelka školy plní mimo pedagogické práce i administrativní činnost spojenou s účetnictvím školy. Vedení školy umožňuje všem pedagogickým pracovníkům rozšiřovat svou odbornou úroveň prostřednictvím dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky (dále „DVPP“). Plán DVPP však odráží reálné možnosti školy vzhledem k finančním a organizačním možnostem.

Ředitelka školy splňuje předpoklady pro výkon funkce. Plní právní povinnosti vyplývající z vykonávané funkce podle platného školského zákona a jeho prováděcích předpisů. V některých oblastech však vykazuje rizika. Každoročně vydává dokument Zhodnocení průběhu výchovně vzdělávacího procesu, který nahrazuje výroční zprávu. Neobsahuje základní údaje o škole, údaje o zápisu k povinné školní docházce a následném přijetí do školy a základní údaje o hospodaření školy. Tento materiál není schválen školskou radou a projednán pedagogickou radou. Údaje uvedené ve statistickém výkazu neodpovídají skutečnosti. Chybně byla vykázána speciální třída. Žáci uvedeni v této třídě jsou zařazeni do běžných tříd. Nemají kmenovou třídu, označení ani třídní učitelku jako celek.

Ředitelka tvoří tým se svou zástupkyní, společně organizují a řídí výchovně vzdělávací proces. Na kontrolní činnosti se podílejí společně. Iniciativně zapojují školu do kulturního života Cítoliba a informují širokou veřejnost o školních aktivitách, aby vzbudily zájem o umístování dětí do zdejší školy.

Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý, sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při všech činnostech pořádaných školou. Dohled nad žáky je zajištěn nepřetržitě i při přesunech na akce v rámci výuky. Třídy jsou vybaveny vhodným nábytkem a k bezpečné manipulaci s handicapovaným žákem je využíván schodolez, speciální vozík a polohovací vak atd. Zaznamenané úrazy jsou pouze drobná poranění v důsledku běžného provozu školy.

Prostorové předpoklady školy umožňují realizaci ŠVP, materiální vybavení má odpovídající úroveň. Škola má dostatečné množství didaktických pomůcek, které neustále modernizuje. Nakupuje i kompenzační pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelky mají k dispozici mimo kmenových tříd odbornou učebnu vybavenou výpočetní technikou, relaxační místnost, tělocvičnu, školní pozemek a venkovní zastřešenou učebnu. Školní pozemek je vybaven skleníkem a tělocvičnými prvky. K zajištění hlavního účelu a předmětu činnosti využívá škola nemovitý majetek (budovy základní školy, mateřské školy a pozemky včetně školních zahrad), který je ve vlastnictví zřizovatele. S tímto majetkem hospodáří v rozsahu stanoveném zřizovací listinou. Financování oprav a údržby majetku je zajišťováno jak z rozpočtu zřizovatele, tak z prostředků rezervního a investičního fondu školy.

Ve sledovaném období let 2008 až 2010 škola hospodařila s peněžními prostředky získanými vlastní činností, s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele, s dotacemi ze státního rozpočtu (na „Přímé náklady na vzdělávání“ a rozvojové programy) a prostředky svých fondů.

Z příspěvků přijatých z rozpočtu zřizovatele byl financován běžný provoz. Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu byly použity zejména na mzdové a ostatní výdaje vyplývající z pracovněprávních vztahů, na nákup učebnic, učebních a kompenzačních pomůcek, na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání. Finanční prostředky pro DVPP byly čerpány na úhradu seminářů v oblasti zvyšování odborné kvalifikace pedagogů základní školy v roce 2008 a mateřské školy v letech 2009 a 2010. V rámci zapojení do rozvojových programů vyhlášených MŠMT ČR škola získala neinvestiční dotace: na školní vybavení pro žáky 1. ročníku, na financování asistentů pedagoga, na posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků a zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků.

Spolupráce se zřizovatelem je velmi dobrá (finanční příspěvky na materiální vybavení žákům 1. ročníku, zajištění dopravy obědů z mateřské školy do výdejny v základní škole, organizace či zabezpečení kulturních akcí, úpravy okolí školy, apod). Zákonní zástupci jsou o dění ve škole průběžně informováni prostřednictvím žákovských knížek, o výsledcích vzdělávání na pravidelných třídních schůzkách, jsou zváni na akce pořádané školou. Přesto spolupráce s rodinami z méně podnětného prostředí není zcela funkční. Ve spolupráci se školskou radou větší iniciativu vyvíjí škola, školská rada nenaplnuje povinnosti vycházející ze školského zákona, neschválila výroční zprávy. Počet členů (7) ani složení (1 správní zaměstnanec) školské rady neodpovídají právním předpisům.

V souvislosti se specifickými potřebami žáků úzce a pravidelně spolupracuje se speciálními pedagogickými centry, která provádějí kontrolní nebo konzultační dny ve škole a zabezpečují se souhlasem rodičů vyšetření žáků.

Pro zpestření výuky škola rozvíjí spolupráci se sborem dobrovolných hasičů Cítoliby, Policií ČR, s mateřskou školou, městskou knihovnou v Lounech, Nadací K. B. Kopřivy, Nadací Sluně a dalšími.

Předpoklady školy ke vzdělávání dosahují požadované úrovně.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Rizikem je chybné vykázání speciální třídy, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozděleni ve skutečnosti do běžných tříd. Na základě tohoto zjištění byla inspekční činnost rozšířena na veřejnosprávní kontrolu, jejímž výstupem je protokol Č.j. ČŠIU-603/11 U. Chybný je způsob označování tříd, výroční zpráva není zpracována dle platných právních předpisů. Na odstranění nedostatků byla stanovena lhůta.

Výuka probíhá v souladu se ŠVP, které splňují požadavky školského zákona a zásad RVP ZV i RVP ZV-LMP a Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. V jednotlivých vzdělávacích oblastech žáci dosahují předpokládaných výsledků. Důraz je kladen především na individuální potřeby a schopnosti jednotlivců. Jsou dodržovány stanovené strategie ŠVP. Obsahová nesrovnalost byla shledána v hodině Informatika.

Při přijímání žáků škola vychází ze skutečnosti, že je malým zařízením. Přesto oslovuje budoucí školáky i z okolních obcí a nabízí výhodu individuálního přístupu i k handicapovaným jedincům. Škola využívá vlastní kritéria hodnocení, která zohledňují typ a stupeň postižení.

Materiální a finanční zdroje škola využívá na realizaci vzdělávacích programů. Vybavení kompenzačními pomůckami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je dostatečné.

Pro učitele jsou vedením školy vytvořeny dobré podmínky pro další vzdělávání, které probíhá v souladu s potřebami školy a zájmy pedagogů. Pro vzdělávání žáků škola vytváří bezpečné prostředí.

Vzdělávací a mimoškolní aktivity školy podporují rozvoj žákovy osobnosti se zřetelem na individuální zvláštnosti.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Ústecký inspektorát České školní inspekce, Mgr. Blahoslava Pekařová, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.u@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 10 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na výše uvedenou adresu.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. října 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Ústeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ústí nad Labem 4. 7. 2011

Mgr. Blahoslava Pekařová, školní inspektorka	B. Pekařová, v.r.
Mgr. Jaroslava Boudová, školní inspektorka	J. Boudová, v.r.
Bc. Alena Chládková, kontrolní pracovnice	Alena Chládková, v.r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Cítolibeč 13. 7. 2011

(*razítko*)

Mgr. Jana Vurbsová, ředitelka školy	Vurbsová, v.r.
-------------------------------------	----------------